

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾**

z dnia 2008 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie wykonywania pracy przez cudzoziemców bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę

Na podstawie art. 90 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, Nr 70, poz. 416, Nr 171, poz. 1056 i Nr..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonywania pracy przez cudzoziemców bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę (Dz. U. Nr 156, poz. 1116, z 2007 r. Nr 120, poz. 824 oraz z 2008 r. Nr 17, poz. 106) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

a) pkt 3 – 5 otrzymują brzmienie:

„3) będących nauczycielami języków obcych lub prowadzących zajęcia w językach obcych, którzy wykonują pracę w ramach umów i porozumień międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną;

4) będących nauczycielami języków obcych, którzy wykonują pracę w przedszkolach, szkołach lub placówkach, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, lub Ochotniczych Hufcach Pracy;

5) będących nauczycielami języków obcych, którzy wykonują pracę w zakładach kształcenia nauczycieli, o których mowa w przepisach o systemie oświaty;”

b) pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) będących studentami studiów stacjonarnych odbywanych w Rzeczypospolitej Polskiej;”

c) pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) delegowanych do pracy w instytucjach kultury państw obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie umów i porozumień międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną;”

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – praca, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 216, poz. 1598).

d) uchyla się pkt 17-19, 22 i 25;

e) po pkt 25 dodaje się pkt 25a w brzmieniu:

„25a) będących absolwentami polskich szkół ponadgimnazjalnych lub stacjonarnych studiów wyższych lub stacjonarnych studiów doktoranckich na polskich uczelniach;”;

f) pkt 27 otrzymuje brzmienie:

„27) będących obywatelami państw graniczących z Rzeczpospolitą Polską oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska współpracuje w zakresie migracji zarobkowych w ramach partnerstwa na rzecz mobilności, ustanowionego między tymi państwami a Unią Europejską, i wykonujących pracę w okresie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przekraczającego dziewięciu miesięcy w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy, na podstawie oświadczenia pracodawcy o zamiarze powierzenia im wykonywania pracy, zarejestrowanego w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę pracodawcy;”;

g) po pkt 27 dodaje się pkt 27a:

„27a) będących obywatelami państw graniczących z Rzeczpospolitą Polską oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska współpracuje w zakresie migracji zarobkowych w ramach partnerstwa na rzecz mobilności, ustanowionego między tymi państwami a Unią Europejską, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, o której mowa w art. 87 ust. 1 pkt 12 lit a i b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, uprawniającej do pobytu w okresie przekraczającym dziewięć miesięcy w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy lub na podstawie zezwolenia na zamieszkanie, wykonujących pracę inną lub dodatkową w stosunku do przyczyny udzielenia im zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub wizy, jeżeli otrzymają od pracodawcy oświadczenie o zamiarze powierzenia im wykonywania pracy, zarejestrowanego w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę pracodawcy;”;

h) pkt 30 otrzymuje brzmienie:

„30) uczestniczących w programach wymiany kulturalnej lub edukacyjnej, programach pomocy humanitarnej lub rozwojowej lub programach wakacyjnej pracy studentów, zorganizowanych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy;”;

2) § 3a otrzymuje brzmienie:

„§ 3a. Przepis § 2 pkt 27 i 27 a stosuje się do dnia 31 grudnia 2012 r.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

UZASADNIENIE

Część zmian zawartych w projekcie rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonywania pracy przez cudzoziemców bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę (Dz. U. Nr 156, poz. 1116 z późn. zm.) ma charakter porządkowy i polega na wyłączeniu z zakresu podmiotowego rozporządzenia obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej oraz Konfederacji Szwajcarskiej, którzy są uprawnieni do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez zezwolenia na pracę na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.). Zmiany te dotyczą § 2 pkt 4-5 i 17-19.

Nowe brzmienie przepisów § 2 pkt 3-5 ma związek z wciąż trudną sytuacją na polskim rynku pracy charakteryzującą się niedoborami pracowników w niektórych sektorach, w tym także brakiem nauczycieli języków obcych, którzy byliby zainteresowani podjęciem pracy w polskich szkołach, przedszkolach i innych placówkach oświatowych, w szczególności tych państwowych. Z powodu niskich płac brakuje nauczycieli języków obcych szczególnie w małych miejscowościach i wsiach. W celu poprawy sytuacji w tym zakresie zrezygnowano z wymogu, aby język, który jest nauczany był językiem ojczystym cudzoziemca, a także zwolniono z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę obywateli wszystkich państw trzecich, którzy są nauczycielami języków obcych.

Zmiany proponowane w § 2 pkt 12 i 25 a mają na celu zachęcić cudzoziemców, będących studentami studiów stacjonarnych, absolwentami polskich szkół ponadgimnazjalnych lub stacjonarnych studiów wyższych lub stacjonarnych studiów doktoranckich na polskich uczelniach, którzy z uwagi na co najmniej kilkuletni pobyt w Polsce z reguły znają język polski i mają większe możliwości integracyjne w polskim społeczeństwie, do podejmowania pracy w Rzeczypospolitej Polskiej i tym samym wykorzystania zdobytej wiedzy i doświadczeń, przyczyniając się także do rozwoju polskiej gospodarki. W związku z propozycją nowego brzmienia ww. przepisów uchyla się § 2 pkt 22 i 25.

Propozycja poszerzenia kategorii cudzoziemców zwolnionych z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę w pkt 27 i 27 a o obywateli państw, z którymi Rzeczpospolita Polska współpracuje w zakresie migracji zarobkowych w ramach partnerstwa na rzecz mobilności, ustanowionego między tymi państwami a Unią Europejską wynika ze zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, zawartych we „Wspólnej deklaracji w sprawie partnerstwa na rzecz mobilności pomiędzy Unią Europejską a Republiką Mołdowy”, podpisanej 5 czerwca 2008 r. w Luksemburgu, a także wyborem Gruzji do kolejnej rundy projektów dotyczących partnerstw na rzecz mobilności.

Wydłużenie okresu możliwego wykonywania pracy bez zezwolenia z 6 miesięcy do 9 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy wynika z zaleceń Zespołu ds. Migracji, zmierzających do stopniowego liberalizowania zasad dostępu do polskiego rynku pracy dla obywateli wskazanych państw - co jest szczególnie związane z występującymi wciąż niedoborami pracowników. Dotychczasowe doświadczenia ze stosowaniem przepisów rozporządzenia są pozytywne i prowadzą do zwiększenia skali legalnego zatrudnienia cudzoziemców. Pomimo incydentalnych sygnałów o występujących nadużyciach, ocena funkcjonowania dotychczasowych przepisów ze strony pracodawców i pracowników jest pozytywna, z zaznaczeniem, że dłuższy okres dopuszczalności wykonywania pracy w

systemie uproszczonym (z uwagi m.in. na długi sezon w rolnictwie, trwający od marca do października, więc przekraczający 6 miesięcy) jest rozwiązaniem pożądanym.

Ponadto, z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę zwolnieni są obywatele ww. państw, jeżeli wykonują pracę inną lub dodatkową na podstawie oświadczenia pracodawcy, oprócz pracy, która stanowi przyczynę udzielenia im zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub wizy uprawniającej do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie powyżej dziewięciu miesięcy w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy.

Proponuje się, aby powyższe przepisy utrzymały charakter pilotażowy i miały zastosowanie do 2012 r., mając na uwadze m.in. potrzeby związane z przygotowaniem infrastruktury do EURO 2012.

Uwzględnienie w pkt 30 cudzoziemców, którzy uczestniczą w programach pomocy rozwojowej ma podobne uzasadnienie jak w przypadku programów pomocy humanitarnej i wynika z sygnalizowanych przez polskie instytucje publiczne i organizacje pozarządowe potrzeb zatrudniania cudzoziemców do realizacji takich programów, pochodzących w szczególności z krajów pochodzenia, którym udziela się pomocy rozwojowej. Jako przykład można podać inicjatywy różnych podmiotów (m.in. administracja rządowa, samorządowa, organizacje pozarządowe) korzystających z funduszy uzyskanych w ramach programów polskiej pomocy zagranicznej udzielanej za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

Projektowana regulacja ułatwi podejmowanie legalnej pracy w Rzeczypospolitej Polskiej dzięki rozwiązaniom służącym pozostaniu na legalnym rynku pracy cudzoziemców, którzy w Polsce uczyli się lub studiowali - a tym samym poznali polski język i kulturę oraz zintegrowali się ze społeczeństwem. Ponadto, zaproponowane zmiany ułatwią pozyskiwanie potrzebnych w Polsce wykwalifikowanych nauczycieli języków obcych. Rozporządzenie rozszerzy także zakres programu pilotażowego uproszczonych zasad dostępu do rynku pracy na państwa objęte projektami unijnymi Partnerstwa dla Mobilności, a przez nowe uregulowanie kwestii osób z tych państw przebywających w Polsce na podstawie długookresowych wiz lub tytułów pobytowych - rozwiąże pojawiające się problemy praktyczne z obliczaniem okresów wykonywania pracy.

Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie:

Projektowane regulacje zawarte w projekcie rozporządzenia bezpośrednio dotyczą:

- podmiotów zamierzających powierzyć cudzoziemcowi wykonywanie pracy,
- cudzoziemców, których dotyczą wnioski o wydanie zezwolenia na pracę,
- organów wydających ww. decyzje.

Regulacje nie spowodują niekorzystnych zmian w sytuacji podmiotów, których dotyczą. Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na prawa nabyte i w żaden sposób nie będzie ich naruszać.

Zakres konsultacji:

Projekt rozporządzenia został przekazany do konsultacji wewnątrz - i międzyresortowych oraz do opinii marszałkom województw i wojewodom.

Projekt rozporządzenia został przekazany także do konsultacji następującym partnerom społecznym:

- 1) NSZZ „Solidarność”;
- 2) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 3) Business Centre Club;
- 4) Krajowej Izbie Gospodarczej;
- 5) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych;
- 6) Konfederacji Pracodawców Polskich;
- 7) Związkowi Rzemiosła Polskiego;
- 8) Forum Związków Zawodowych.

Projekt został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Informacja o wynikach konsultacji zostanie dołączona do uzasadnienia niezwłocznie po ich zakończeniu.

Skutki wprowadzenia rozporządzenia:

- *wpływ regulacji na sektor finansów państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego*
Wejście w życie projektu rozporządzenia nie będzie miało wpływu na finanse publiczne.
- *wpływ regulacji na rynek pracy*

Rozporządzenie przyczyni się do wzrostu atrakcyjności legalnego zatrudnienia.

- *wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw*

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na segmenty rynku i nie będzie zakłócać mechanizmów konkurencji. Przedmiotu regulacji nie stanowią bowiem kwestie konkurencji, monopolizacji, prywatyzacji, itp. Regulacje nie zmieniają także istoty funkcjonowania gospodarki oraz zadań i roli przedsiębiorców.

- *wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny*

Rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

Proponowane regulacje nie pozostają w kolizji z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.